

دوره ششم تقویمیه

مذاکرات مجلس

شماره

۱۷۱

جله

۲۰۶

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جله سه شنبه ۱۷

بهمن ماه ۱۳۰۶

مطابق ۱۴ شعبان العظم

۱۳۴۶

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود.

مطبعة مجلس

قیمت اشتراك

داخله ايران مالبانه ده تومان

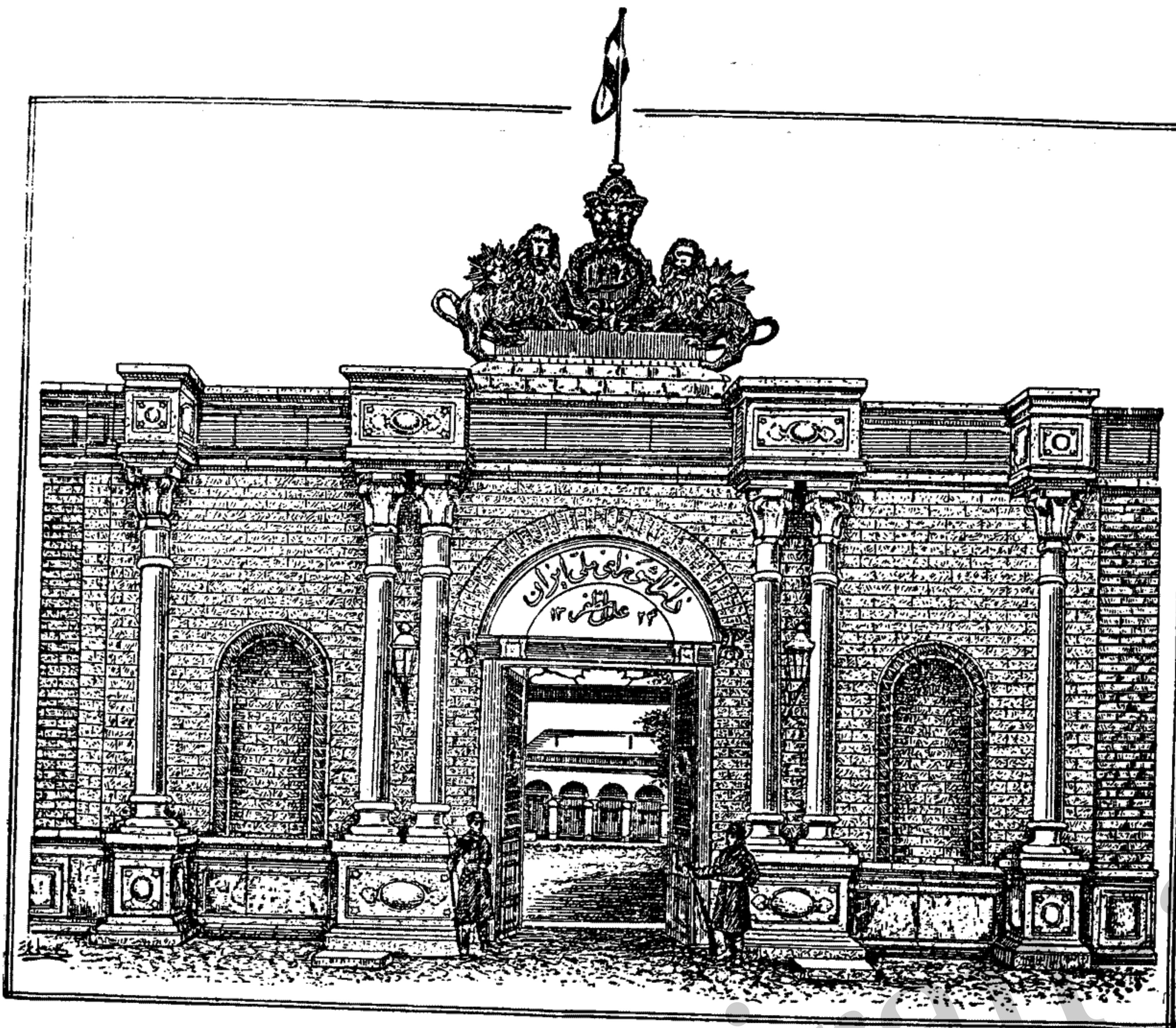
خارج « دوازده تومان »

قیمت تک شماره

یک قران

فهرست مندرجات

شماره	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	اصلاح ماده الحاقیه دوم قانون استخدام مستخدمین اداری مجلس شورای ملی در مورد شرایط تقاعد	۲۴۸۶	۲۴۸۷
۲	طرح خبر کمیسیون بودجه راجع به کمک خرج مدرسه صنعتی شبانه روزی ایتام کرمان و تصویب آن	۲۴۸۷	۲۴۸۸
۳	بقیه شور اول خبر کمیسیون فواید عامه راجع به امتیاز چراغ برق در شهرها و ختم شور اول آن	۲۴۸۸	۲۵۰۱
۴	شور اول خبر کمیسیون فواید عامه راجع بامتیاز چاههای آرزین بزد به آقا محمد رشتی	۲۵۰۲	۲۵۰۵
۵	تصمیم راجع به کمک خرج مدرسه صنعتی شبانه روزی ایتام کرمان	۲۵۰۶	

مذاکرات مجلس دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۱۷ بهمن ماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۴ شعبان المعظم ۱۳۴۶

جلسه ۲۰۶

(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر
براست آقای پیرنیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس یکشنبه یازدهم بهمن
را آقای نکهبان قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان : دکتر سنک - اعتبار - روحی - دشتی -
محمد تقی خان اسعد - سلطان محمد خان عامری
محمد رضا - یحیی خان زنگنه - افخمی

غائبین بی اجازه جلسه قبل
آقایان: اسدی - اعظمی - نظام مافی - حاج شیخ بیات - حاج حسن آقا ملک - بنی سلیمان - میرزا ابراهیم آشتیانی - میرزا حسن خان وثوق - حاج غلامحسین ملک

دیر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: ابلخان - ملک مدنی - شریعت زاده - دهستانی - افسر - مدرس - بهار - آیه الله زاده اصفهانی
دیر آمدگان بی اجازه جلسه قبل
آقایان: مرتضی قلیخان بیات - مرآت اسفند باری
قوام شیرازی - دکتر مصدق -

رئیس - صورت مجلس ایرادی ندارد؟

(گفتند - خیر)

رئیس - در موقعی که قانون استخدام مستخدمین مجلس به تصویب آقایان رسید در ماده الحاقیه دوم که آقای اعتبار پیشنهاد کرده بودند يك اشتباهی شده بود يك اشتباه خیلی بین و واضحی ماده الحاقیه قرائت میشود نامعلوم شود آن اشتباه در کجا است اگر صلاح دانستید اصلاح شود

(ماده الحاقیه این طور خوانده شد)

ماده الحاقیه دوم - مستخدمین مجلس شورای ملی با شرایط مندرجه در ماده ۴۳ قانون استخدام کشوری با داشتن سی سال خدمت متناوب و بیست و پنج سال متوالی و با شصت سال عمر میتوانند متقاعد شوند

رئیس - مقصود سی سال یا بیست و پنج سال بوده است
جمعی از نمایندگان - صحیح است

شیروانی - و او بایستی تبدیل به یا شود

رئیس - حالا باید يك رای گرفته شود که این واو تبدیل به یا شود آقا سید یعقوب -

آقا سید یعقوب در اینجا آنطوری که آقای اعتبار با من صحبت کرد عنوان این بود که این را که بنده

بمقام ریاست پیشنهاد میکنم برای تفسیر ماده ۴۳ قانون استخدام کشوری است چون بنده خواستم در این جا رفع اشتباه از من بشود يك رفع اشتباه این است که این را باید اختصاص بدهند به مستخدمین مجلس در صورتیکه ما میخواستیم که هم راجع باینجا باشد و هم قانون استخدامی که اجرا میشود مفسر او باشد این عبارت آنرا نبرساند در هر صورت اگر یکی از آقایان بخواهند جواب بنده را بدهند که عین همان است عرض میکنم خیر ما بموجب ماده الحاقیه اول مستخدمین مجلس را مطابق ماده ۷۰ قانون استخدام کشوری خارج دانستیم در تحت يك قانون علیحده قرار دادیم که بالاخره ماده اینجا شامل آنجا و ماده آنجا شامل اینجا نمیشود و آنطوریکه آقای اعتبار آنروز بیان می کردند که این پیشنهاد باید مفسر آن ماده قانون باشد بنده نمیدانم چه طور میشود مسئله دوم این بود که آن طرحی که از هیئت رئیسه پیشنهاد بمجلس شده بود بقید دو فوریت بود مجلس هم دو فوریتش را رأی داد این پیشنهادی را که آقای اعتبار طرح کردند بازده نفر که امضاء نکرده بود و دو فوریت هم درش نشد این تشریفات قانونیش باید بعمل بیاید بعد مقام ریاست بجزریان قانونیش عمل کنند و اصلاح کنند اینها يك چیزهایی است که باید اصلاح شود

رئیس - آقای زوار

زوار - عرضی ندارم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده عرضی ندارم

رئیس - آقای فومنی

فومنی - برای بنده هم يك اشتباهی پیش آمده است که باید رفع کنم سی سال خدمت با شصت سال عمر اینطور شنیدم يك کسی سی سال خدمت دارد با شصت سال عمر بالاخره این بعد از شصت سال مرد

يك وزیري آمد و يك اختیاراتی داشت و يك اصلاحاتی کرد و يك نفر چهل و پنجساله را آورد و این هم شصت سال عمر کرد و مرد تکلیفش چیست؟ چون مادرش شصت ساله هم رای داده ایم با آن پنجساله بیاید و بعد از ده سال مرحوم شود آیا شامل او هم هست یا نه؟

رئیس - عرض میکنم این که فعلاً مطرح است تبدیل (واو) است به (یا) آقای بیات

بیات - عرضی ندارم

رئیس - آقای افسر

افسر - عرایض بنده گفته شد

رئیس - ماده قرائت میشود بعد رأی میکنیم

(ماده مزبور بطریق ذیل قرائت شد)

ماده الحاقیه دوم - مستخدمین مجلس شورای ملی با شرایط مندرجه در ماده ۴۳ قانون استخدام کشوری با داشتن سی سال خدمت متناوب یا ۲۵ سال متوالی یا شصت سال عمر میتوانند متقاعد شوند

میرزا عبدالله خان وثوق - بنده مخالفم

رئیس - راجع بجه مخالفید

میرزا عبدالله خان وثوق - این ماده که قرائت شد مخالف آن ترتیبی است که در قانون استخدام است اگر نظر این است که ماده ۴۳ و مقررات آن مطابق این ترتیب باشد عرضی ندارم والا اینکه خوانده شد مخالف قانون استخدام کشوری است

رئیس - مخالف است یا مخالف نیست بعد ممکن است درش صحبت کنید و عجاله موضوع صحبت همان تبدیل واو است به یا آقایانیکه اینجاده را باین ترتیب تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد پیشنهاد میرزا عبدالله الحسین کرمانی

(بطریق ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که خبر کمیسیون بودجه راجع به يكصد تومان كه بدارالایتماء کرمان در درجه اول جزو دستور شود.

رئیس - آقای میرزا عبدالحسین

میرزا عبدالحسین کرمانی - آقایان نمایندگان تصدیق میفرمایند که نسبت به کرمان که يك ایالت بزرگی است خیلی ظلم شده بنده میخواهم عرایض سابق خودم را تکرار کنم برای اینکه مطلب معلوم است آری هم ندارد چنانچه بکرات هم عرض کرده ام نطق قبل از دستور چندان آری ندارد. بالاخره کرمان راه ندارد بلدیة ندارد نظمیة ندارد هیچ ندارد تمام اموراتش مختل است اگر چنانچه نمایندگان توجهی بفرمایند به يك چیزی که از کرمان نوشته و در یکی از روزنامه ها که شفق سرخ باشد کان می کنم درج کرده اند راستی راستی رقت آور است امروز همه آقایان نمایندگان جدیت دارند بر اینکه اقتصادیات مملکت توسعه پیدا کنند و خوب شود و نسبت به هر شهری که بنده ملاحظه میکنم می بینم يك اقداماتی شده است الا کرمان اگر چه اساساً دولت نسبت به جنوب نظری ندارد...

جمعی از نمایندگان - (با همهمه) دارد

شیخ عبدالحسین - بنده عرض میکنم از آقایان نمایندگان شیراز که چند روز است وارد شده اند سؤال کنید و به بینید که راه بین اصفهان و شیراز چه خبر است سابقاً هم بنده سؤالی از وزارت فوائد عامه نسبت به راه کرمان و راه بندر عباس کرده بودم و هنوز برای جواب نیامده اند حالا کاری به این قسمت ندارم چون آقایان نمایندگان محترم جدیت دارند که اقتصادیات این مملکت توسعه پیدا کند پس استدعا میکنم از آقایان نمایندگان که موافقت فرمایند و بقدر ده دقیقه بیشتر کار ندارد و این ماهی صد تومان را بدارالایتماء کرمان که در واقع يك کمکي به اقتصادیات مملکت است موافقت و همراهی بفرمایند این کار اصلاح شود و خبر

کمیسیون بودجه در اول دستور مطرح شود

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - آقای حشمتی

حشمتی - عرضی ندارم

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را تصویب میکنند

قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است

(ماده واحده بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - وزارت معارف مکلف است از اول ۱۳۰۷ سالیانه یک هزار و دوست تومان برای کمک خرج مدرسه صنعتی شبانه روزی ایتم کرمان در بودجه خود پیش بینی نماید

رئیس - مخالفی ندارد

(گفته شد خیر)

رئیس - رأی گرفته میشود باین ماده واحده آقایانیکه

تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد، پیشنهاد آقای کازرونی

(بترتیب ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون عدلیه راجع به قاچاق جزو دستور مطرح شود

یکسفر از نمایندگان - به چه مناسبت؟

رئیس - بفرمائید

کازرونی - نظر باینکه یکی از آقایان فرمودند به چه مناسبت بنده عرض میکنم باین مناسبت که موضوع قاچاق زندگانی نجار را مختل کرده و دولت هم در این موضوع قاچاق دچار مشکلات شده و حقیقه نمیداند تکلیفش با قاچاقچی ها چیست؟ قانونش را تقدیم مجلس کرده و

چندی قبل هم آقای وزیر مالیه پیشنهاد کردند جزو دستور شود خبرش هم طبع و منتشر شده بنده پیشنهاد کردم جزو دستور شود حالا اگر آقایان صلاح و مقتضی میدانند و لازمت و فوری تر میدانند که قانون راجع به چراغ برق که شور اول آن است مطرح شود که اگر در آئینه کسی بخواهد کارخانه اش را احداث کند ممکن باشد آن هم منوط با اختیار آقایان است و بنده عرضی ندارم اما این قانون مربوط بحالا و محل احتیاج دولت و مردم است.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده نمیخواهم خیلی تفصیل بدهم ولی همینقدر عرض میکنم که اگر دولت خیلی به این لایحه که شما میفرمائید علاقه مند بود یک دفعه خودش می آمد پس بدانید که خودش علاقه مند نبوده و شما علاقه مند هستید معذرت بنده هم موافقم ولی بگذارید این قانون بگذرد و بعد آن مطرح شود

کازرونی - بنده استرداد میکنم بعد از قانون چراغ برق باشد

رئیس - لایحه چراغ برق مطرح است در ماده ۱۳ آقای

فیروز آبادی پیشنهادی کرده اند که قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که این لایحه از دستور خارج شود و در عوض لوایح عام المنفعه که بصادرات بیفزاید و از واردات جلوگیری کند مطرح شود و آوردن و تاسیس چراغ برق را بگذارند که هر کس می خواهد استفاده کند

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - عرض میشود بنده با هیچ قسم از ترقیات و اصلاحات مملکت مخالف نبوده و نیستیم اما در مملکت یک ترقیات مادی و معنوی داریم و یک ترقیات معنوی محض. این چراغ برق صورتاً خیلی خوب است که مملکت دارای چراغ برق و روشنائی بشود اما چیزی

که هست بنده عقیده ام این است که بکلی باید آزاد باشد که هر کس میتواند رود چراغ برق برای هر شهر یا هر دهی که میخواهد بیاورد و مردم آزاد باشند که رقابت آنها موجب رفع نقائص و ازدیاد آن بشود که همه دارای چراغ برق بشوند و بنده عقیده ندارم که این امتیاز داده بشود که آن وقت مثل چراغ برق طهران شبی یک نفر آن تمام شود در صورتی که باید چراغ برق از چراغ موشی ارزان تر تمام شود نه اینکه در یک مملکتی که چراغ موشی نمیتوانیم روشن کنیم چراغ برق یکی یک قران داشته باشیم که از استفاده آن هم محروم باشیم. به این ملاحظه بنده پیشنهاد کرده ام از دستور خارج شود و کلیه مردم را آزاد بگذارند که هر کس میتواند چراغ برق بیاورد و در عوض بعضی چیزها که در مملکت خیلی لازم است و منافعی عام است و بر صادرات مملکت میافزاید و از واردات می کاهد و مملکت را رو آبادی میبرد مطرح شود و باید آن چیزهایی را که امروزه بجهت این مملکت لازم است در نظر گرفت در مملکتی که آب ندارد در اطراف یزد که این همه املاک خوب افتاده است در آنجا چند حلقه چاه حفر کنند که هر مالی کلی بر عایدات مملکت بیفزاید که مردم واقع روح داشته باشند مردم این مملکت که نان ندارند برای چه اینهمه چراغ برق امتیاز بدهند؟ در صورتیکه بضر مملکت تمام میشود و اگر این را آزاد بگذارید چندین فایده دارد و قطعاً بیشتر به منفعت مردم تمام میشود. بنده عقیده ام این است این جور چیزها را باید آزاد بگذارند حتی اعلان آزادی آن را نایست سال سی سال دیگر بکنند بعد پردازند بکارهایی که بجهت مملکت منفعت مادی و معنوی دارد از قبیل چاه آرتزین و آوردن کارخانجات عام المنفعه که بر صادرات بیفزاید و از واردات بکاهد یا استخراج یک چاه نفت اینها اهمیت دارد بنده عقیده ندارم ما این قدر بموضوع چراغ برق اهمیت بدهیم که قانون برایش وضع کنیم باین لحاظ بنده پیشنهاد کردم

بکلی از دستور خارج شود و در عوض لوایح عام المنفعه جزو دستور شود.

رئیس - آقای دادگر

دادگر عرض کنم بنده خیال میکنم که اگر حضرت آقای فیروز آبادی این جمله را میفرمودند بنده هم این دفاع را نمیکردم از این دو وقت یک وقت نالی پیدا میشد که این لایحه میگذاشت و در نوبه بعد چاه آرتزین و سایر چیزها میگذاشت روشنائی مسئله تفنن نیست از مسائل اولی و قسمت ابتدائی و الف و بای زندگانی است اینک که میفرمایند از دستور خارج کنیم برای اینکه آزاد باشد اساساً استدلالات آقا با هم متباین است و خود آقا آگاهند که مردم فقیرند و استعداد دایر کردن کارخانه های چراغ برق متعدد ندارند باید یک کسی مطمئن شود که اگر سرمایه اش را در یک جائی گذاشت استفاده میبرد و از آن منفعتی تولید میشود تا با امید واری یک مؤسسه را دایر کند بدهی است پس از آنکه دولت در تکثیر چراغ برق اقدام کرد و توسعه پیدا کرد و رواج گرفت آنوقت آزاد میشود بنده از آقای فیروز آبادی که کاملاً مصرند که اوقات ذیقیمت عبث و ضایع نشود استدعا میکنم اجازه بفرمائید این قضیه تمام شود زیرا الان در ماده سیزدهمیش هستیم و نزدیک با تمام است و چاه آرتزین هم مورد نظر ما است

فیروز آبادی - بسیار خوب بعد مطرح شود

رئیس - مسترد کردید؟

فیروز آبادی - بله استرداد میکنم به آن شرطی که

عرض کردم

رئیس - ماده سیزده مطرح است و مذاکرات هم

در جلسه گذشته کافی شده پیشنهادها قرائت میشود

(بنحو ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو

بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۱۳ تبصره ذیل

علاوه شود

بصره - صاحب امتیازی که چراغ برق دائر کرده باشد در موقع تصمیم اعطای امتیاز استفاده از آبشار حق تقدم خواهد داشت

پیشنهاد آقای دکتر ظاهری

پیشنهاد می‌کنم آخر ماده ۱۳ به ترتیب ذیل اصلاح شود:

وزارتین مالیه و فوائد عامه مکلف هستند که قبلاً قراری را که ضمانت منافع و آسایش عامه و جبران خسارت صاحب امتیاز را مستلزم باشد اتخاذ نمایند

پیشنهاد آقای ثابت

ماده ۱۳ را پیشنهاد حذف می‌نمایم

رئیس - ماده چهارده (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۱۴ - غیر از مواد ۷ و ۸ و ۱۲ که تکلیف تخلف از مفاد آنها معلوم شده است وزارت فوائد عامه مکلف است در صورت تحقق تخلف از ناحیه صاحب امتیاز از مراعات مدلول هر يك از مواد دیگر وقوع تخلف را بصاحب امتیاز در مدت سه ماه لا اقل سه مرتبه اخطار و مشار الیه را برفع آن ملزم نماید و در صورت عدم اصلاح تخلف و دوام در نقض مقررات دولت میتواند امتیاز مزبور را ملغی و بر اثر انقوا امتیاز حق اقامه هیچگونه دعوی برای اخذ خسارات و زیان نخواهد داشت

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - بطوری که در این ماده آقایان ملاحظه می‌فرمایند هیچ مفری برای صاحب امتیاز نگذاشته اند در ماده هفت و هشت و دوازده که طبعاً ملغی میشود. بعد در این جا فقط صرف بيك اخطاري قناعت کرده ممکن است که صاحب امتیاز خودش بيك شکایت هائی داشته باشد و ما در این جا بالاخره او را قانوناً محروم می‌کنیم که نتواند به کسی شکایت کند و ما او را بکلی محروم می‌کنیم که با هیچکس هم مذاکره نکند و عرض حالی هم هیچ جا ندهد و حق هیچگونه دعوائی هم برای

اخذ خسارت و زیان نداشته باشد و ما اگر بخواهیم بيك اشخاصی بیایند کار هائی بکنند باین درجه فشار و تضییقات نباید قائل شویم و تا این درجه نتوانستن دادن عرض حال بيك مرجعی برای تظلم از بيك وزارتخانه بکلی برای این است که کسی کاری نکند. و الا تصور نمی‌کنم با این طرز امتیاز دادن بيك کسی که میخواهد بیاید سی چهل هزار تومان سرمایه بگذارد با این ماده حاضر شود. برای این که وزارت فوائد عامه که نمیتواند همیشه بيك مرجع قاطعی باشد و این جا همیشه مذاکره شده است که دعاوی بر دولت باید برود به عدلیه ارجاع شود وزارت فوائد عامه فقط شخصی است که این امتیاز را می‌دهد و فقط مرجعی است که با این صاحب امتیاز مراجعه دارد و باید قطعاً بيك راه حکمیتی برای این صاحب امتیاز باز باشد یا اینکه مثل کلیه دعاوی بدولت برود به عدلیه عرض حال بدهد.

افشار (مخبر کمیسیون فوائد عامه) - نماینده محترم ماده ۱۷ این قانون را ملاحظه فرموده اند زیرا در ماده ۱۷ رفع این محظوری که ایشان فرمودند شده است (ماده ۱۷ - اختلافات ناشیه) که ثانیه طبع شده است) از امتیاز چراغ برق بین دولت و صاحب امتیاز در غیر مواد ۷ - ۸ - ۱۲ بطریق حکمیت قطع و فصل خواهد شد) در این موادی که در این جا ذکر شده است تکلیفش معین است و البته اگر در سایر مواد هم اختلافاتی بین صاحب امتیاز و وزارت فوائد حاصل شود بالطبع به حکمیت حل میشود و ترتیب آن هم معلوم است و البته دولت هم هیچوقت نظرش این نخواهد بود که بحقوق صاحب امتیاز نخطی بکند و در عین حال هم اگر آقا بيك پیشنهادی دارند ممکن است پیشنهاد بدهند در کمیسیون مذاکره و اصلاح میشود.

رئیس - آقای فیروزآبادی

فیروزآبادی - بنده در این ماده عرضی ندارم فقط بيك اصلاح عبارتی در این ماده لازم است این جا نوشته

است : (سه مرتبه اخطار می‌کند) بنده عقیده ام این است که باید نوشته شود : (اخطار کتبی) که فردا اسباب اختلاف نشود

مخبر - ممکن است پیشنهاد بفرمائید

رئیس - آقای حاج آقا رضا

حاج آقا رضا رفیع - آقا مخالفتی فرمودند که بنده

جواب عرض کنم

رئیس - آقای بامداد

بامداد - عرض کنم بنده در تمام این لایحه ساکت بودم و فقط میخواستم از بیانات مخالفین و موافقین بفهمم و به بینم که لزوم این لایحه برای چیست؟ اساساً باید مردم را برای سعی و عمل آزاد گذاشت. هر کس که بقوه و فکر و عقل و تشبثات مشروع خودش جلو افتاد البته باید جلو بیفتد. بنده ملتفت نشدم ولی مواد را که ملاحظه میکنم مخصوصاً همین ماده معنایش این است که بعد از این کسی نباید چراغ برق بیاورد در ایران. هیچکس نمی‌آید سرمایه خودش را بخطر بیندازد و تازه خودش را دست و پا بسته از هر حیث تسلیم مأمورین دولت بکند شما از اول تا حالا نگاه کنید تمام این قانون تکلیف است برای بکنفر متمولی که میخواهد کار خیری کند. تمامش در این جا قید شده است که باید اینطور بکند، دفترش را در دسترس مفتشین بگذارد، آقا دنیا هم بيك حدودی برای مؤسسات خیریه دارد بيك چیز هائی هم میگیرند ولی آزاد میگذارند. مثلاً تخلف از ماده هفت (هر گاه روشنائی خوزه امتیازیه جز در موارد غیر عادی و غیر اختیاری) که فقط در برانتز به فرس ماژور تعبیر کرده اند در صورتیکه خیلی از امور عادی ما در زندگانی دچار تعطیل میشود. نه برای فرس ماژور. برای نداشتن راه. برای نداشتن متخصص این شخص آمد صد هزار تومان سرمایه اش را بخطر انداخت ولی پنج شش روز بواسطه اینکه ماشین خراب شد با متخصص آورد با ماهی چهار صد

تومان ناخوش شد یا بيك ماشين يدكي ديگري ميخواهد که روی کتیل بوشهر اساساً با کامیون بزن شد آنوقت آن بد بخت فلک زده هی توی سرش میزند که بابا والله من مضایقه نکرده ام ولی آن کسی که میخواهد باو فشار بدهد میگوید خیر تو تخلف کرده. ماده هشت میگوید : (صاحب امتیاز متعهد است در ظرف یکسال از تاریخ اعطای امتیاز کارخانه را وارد محل و در ظرف سال دوم بر حسب تصدیق فلان) آقا این کجا است؟ این جا ما بندر مار سیل داریم؟ راههای شوسه داریم؟ وسایل حمل و نقل داریم؟! خانه مان از راه آهن شبکه شده؟! این جا همان راههائی است که می‌بینیم. بيك شاه راه بزرگ ما خط بوشهر باصفهان است که بنده در روز داد هم زدم الناس کردم که آقا بیا جواب بده گفت فردا می‌آیم که تشریف هم نیاورده اند بنا بر این معنای مواد این لایحه این است که کسی جرأت نکند چراغ برق بیاورد. اگر واقعاً این طور میخواهند بيك حرفی است ولی اگر ما بخواهیم چراغ برق بیاورند باید حتی الامکان تسهیل کنیم. شما که ماده نقض دارید برای این که این لایحه را که آورده اند فقط بروجرد و مشهد است که دو نفر آورده اند و هر دو هم که خلق الساعه نشده اند بيك نفر بيك مؤسسه آورد (معامله سفهی که نخواهند کرد) دومی نگاه میکنند به بیند میتواند سرمایه اش را بخطر بیندازد یا نه اگر دید صرفه دارد میآورد و اگر دید خیر صرفه ندارد نمی‌آورد مثلاً ماده دوازده ...

رفیع - ماده چهارده است

بامداد - شما عطف کرده اید بماده دوازده که در ماده دوازده مینویسد : (این امتیاز بهر اسم و رسم بيك یا چند دولت خارجی یا اتباع آنها جزء وکلا غیر قابل انتقال است) یعنی اگر یکی از دارندگان سهام که ده یا بیست سهم دارد بيك سهم ده تومانی بيك نفری دانسته یا ندانسته داد آنوقت ممکن است این بدبخت

بیچاره زیر هزار منکنه واقع شود که بموجب ماده ۱۳ توکلاً و جزء این امتیاز را انتقال داده ای. بنده عقیده ام این است اگر میخواهید ما دارای قوه برق شویم و از روشنائی استفاده کنیم یا برای سایر کارهایمان از قوه اش انتفاع ببریم باید تسهیل کنیم و آزاد بگذاریم و نقول یکی از اشخاص مطلع که میگفتند لاقول در این ماده بکنجانید که تا دو سال دیگر حق دارند مردم چراغ بیاورند که بعد از گذشتن این لایحه دیگر چراغ برق نخواهد آمد.

مخبر - عرض کنم بعضی از آقایان نمایندگان موقعی که کلیات این لایحه مطرح بود فرمایشاتشان را فرمودند و بعد از آن که مواد رسیدیم عدول کردند و بگنجری کردند و موادی را که در مجلس در اطرافش صحبت شده باز در اطرافش مذاکره کردند. از تاریخی که چراغ برق در دنیا اختراع شده آزاد بوده و اشخاص میتوانستند در مملکت کارخانه چراغ برق دایر کنند از آن روزی که این علم چراغ برق را کشف کرده اند در مملکت ما پیش از هفت هشت جا انگشت شمار کسی چراغ برق نیاورده است. بالاخره دولت باین خیال افتاده است که این امتیاز را بدهد با این ترتیبی که ملاحظه میفرمائید و این قسمت امتحان شده است برای اینکه اشخاصی که امتیاز گرفته اند و چراغ برق آورده اند در بعضی نقاط مثل تبریز و سایر جاها بعد دیدیم که همان چراغ برقی که در تبریز آوردند وضعیاتش خیلی خراب بود و صاحب امتیاز مجبور شد تسلیم بیک نفر تبعه خارجی که بالاخره دولت ناچار شد در مقابل صد هزار تومان قبول کند از این جهت آقایان ناچار شدند برای جلوگیری از این قبیل قضایا این لایحه را بیاورند. حالا اگر آقایان اعتراض بمواد این لایحه دارند و ترتیبی که برای صاحب امتیاز سهلت است میدانند پیشنهاد کنند و البته کمیسیون هم تصور نمیکند مخالفتی با نظر مجلس داشته باشد.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرض کنم آقای افشار اشاره کردند که در ماده ۱۷ تکلیف ماده چهارده معلوم شده است و مخصوصاً معین کرده اند در صورتیکه این طور نیست آقای عباس میرزا هم اشاره کردند و بعقد بنده ایرادشان هم وارد بود برای اینکه وقتی که ما اختیارات بوزارت فوائد عامه بدهیم که هر نوع معامله که میخواهد با صاحب امتیاز بکند این مخالف عدالت است. حکمیت را اگر قائل شده بودید باز یک چیزی بود که در موقعی که اختلافی ما بین وزارت فوائد عامه با کارخانه پیش میآید بطور حکمیت اختلاف خودشان را مرتفع کنند ولی در اینجا قید شده است که باستثنای ماده ۱۴ یعنی اینجا حکمیت ندارد. وزارت فوائد عامه (بطوری که تذکر داد شد) هر طور میلش است رفتار کند این است که این ماده را زائد میدانم و عقیده ام این است باید بطوری تسهیل کرد که این مردمی که ما خودمان میدانیم کمتر میل دارند بحال دولت مواجه شوند بتوانند بیایند و این امتیاز را بگیرند بنده مخصوصاً نظر آقای مخبر را جلب میکنم که چند ماده این را باید در کمیسیون حذف کنند که عملی بشود و الا یک لایحه از مجلس میگردد که هیچکس نمیآید این کار را بکند

رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع

حاج آقا رضا رفیع - یکی دو جلسه است که اغلب آقایان نمایندگان بعنوان مخالفت در مواد در کلیات وارد مذاکره میشوند مخصوصاً از مقام ریاست تقاضا میکنم که این مسئله قانونی و نظامنامه را مراعات بفرمایند برای این که لوایح و قوانین زیادی در دستور داریم که اگر بنا شود اینطور بگذرد همه خواهد ماند و بالاخره بایستی مطابق نظامنامه مرخص بفرمایند که هر کس از حقوق خودش بتواند استفاده کند یک نکته را ما اولاً باید با هم حل کنیم که امتیاز لازم است داده شود یا نه

بعضی از نمایندگان - نه

رفیع - یک قدری تأمل بفرمایند عقیده خودمان را بعد بفرمائید.

عدل - سؤال کردید عرض کردم

رفیع - یک عده از آقایان میفرمایند باید داده شود بگذشته تصور میکنند نباید داده شود هیچکس نوکر کسی نیست وکیل باشی هم نداریم بالاخره اکثریت مجلس هم هر چه حکم کرد قاطع است یک دسته تصور میکنند که تا بحال چون امتیاز داده نشده است بنام مملکت ایران و نقاط ایران مردم اطمینان نداشتند نمیخواستند از این کار استفاده کنند و میترسیدند شاید دولت دست بیندازد روی سرش باین ملاحظه باید قانون آورد که مردم آزاد باشند. ممکن است برای یک آقای این مسئله مضر باشد برای یکی نافع باشد. اکثریت مجلس هر چه حکم کرد بالاخره همان است ما با هم دعوا نداریم بنده از آن اشخاصی هستم که تصور میکنم اگر امتیاز بدهند بهتر است و اقرار میکنم که آن ترتیبی را که لازم است باید برای سهولت امتیاز گیرنده ها قائل شد میفرمایند در این لایحه پیش بینی نشده اما آقایان نباید فراموش کنند که ما وکیل عموم هستیم نه تنها وکیل این امتیاز گیرنده یک تاجر محترم بالاخره میآید امتیاز می بگیرد اما برای یک شهری که تمام اهل آن شهر چشمشان به مجلس شورای ملی است که صلاح و فساد آنها را ناظر باشد و قانون بنویسد اینطور دولت صلاح دانست و لایحه آزا پیشنهاد کرد بمجلس شورای ملی و ما هم متقاعد شدیم که باید امتیاز داده شود حالا هر کدام از آقایان که تصور میکنند فلان ترتیب بهتر است باید پیشنهاد کنند پیشنهاد میروود در کمیسیون مطالعه میشود و بر میگردد و یک قانون میشود مطابق میل آقایان میاید در مجلس در شور دوم اکثریت مجلس حکومت میکند میگوید آقا ما اصلاً امتیاز نمیخواهیم ردش میکنند میرد یا اینکه آن دسته میگویند ما قبول داریم ممکن است نظرشان بیسرفت کند و الا حرف زدن در کلیات و از راه بوشهر صحبت

کردن فایده ندارد اینها را همه آقایان میدانند چهار دفعه خود بنده از آنجا رد شده ام و مطلع هستم بالاخره کتل پیره زن دارد، کتل فلان دارد اما هیچ مربوط باین لایحه نیست بالاخره آقا خودشان عضو کمیسیون بودند چه ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷ هستند میدانند دولت پیش بینی کرده و یک پولهایی حاضر کرده است برای اصلاح راه یک ترتیبی داده شده است و الا هم را فکر کرده اند باید راه اول را ابتدا بسازیم دو سال دیگر راه دوم را بعد راه سوم را. این مربوط باو نیست التفات بفرمائید این لایحه را بگذرانیم بعد سائیرین را بیاوریم میدان بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

عمادی - کافی نیست

رئیس - آقای عمادی

عمادی - بنده از برای زیادی این ماده یک عریضی داشتم اگر اجازه بفرمائید عرض کنم خواستم عرض کنم عریضی است که گمان میکنم آقایان بعد از عرض بنده هم توجه بفرمایند اجازه بفرمایند عریض بنده بشود بعد مذاکرات کافی شود

رئیس - عجالتاً چون عده کافی نیست برای رای

گرفتن تا آقایان بیایند اگر مطلبی دارید بفرمائید

عمادی - عرض بنده این است که بقانون ادبی ما نمیتوانیم این قانون را بگذرانیم لذا تقاضای حذفش را کردم. اگر چنانچه یک قانونی است که میخواهیم اجازه بدهیم بوزارت فوائد عامه که در صورت تخلف قبول کننده امتیازی نظر بموارد قرار دادی که برایش مندرج میشود خودش رسیدگی کند اگر این حکم کلی را ما بخواهیم بکنیم دیگر چهار ماده قبل بخصوص مواد خاصه را معین کنیم معنی ندارد. و اگر ما موارد خاصه را میخواهیم که آن سه ماده قبل باشد که در اینجا درج است در این موارد وزارت فوائد عامه رسیدگی میکند بعد از رسیدگی اگر چنانچه مخالفت کرده است آن

امتیاز ملغی است آنوقت اینجاده محتاج نیست این است
عرایض بنده

مخبر - اینکه دو شور در لوائح قرار داده شده است
علتش این است که در شور اول اعضاء کمیسیون مربوطه از
نظر اکثریت مجلس شورای ملی مسبوق شوند و برای شور
ثانی آن را اصلاح کنند. بطور کافی در اطراف این لایحه
مذاکره شده و نظریات يك عده هم نسبت باین لایحه
كاملا معلوم شده است. اعضاء کمیسیون هم با در نظر گرفتن
نظریات اکثریت مجلس در شور دوم البته لایحه را اصلاح
نمیکنند و عرض مجلس میسرانند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

(پیشنهادها بشرح آتی قرائت شد)

پیشنهاد آقای ثابت

چون این قبیل انحصارها اصولاً تضییع حقوق افراد
و مستلزم حقوقی است لذا پیشنهاد حذف ماده چهارده
را میبایم

پیشنهاد آقای فیروزآبادی

پیشنهاد میکنم که لفظ کتبی را بعد از لفظ اخطار
اضافه نمایند

پیشنهاد آقای عباس میرزا

ماده ۱۴ را بترتیب ذیل پیشنهاد میبایم

غیر از مواد ۷ - ۸ - ۱۲ - که تکلیف تخلف از عقاد
آنها معلوم شده است وزارت فوائد عامه مکلف است
در صورت تحقق تخلف بصاحب امتیاز اخطار و اگر
مجدداً اختلافی پیش بیاید که وزارت فوائد عامه
بخواهد امتیاز را ملغی کند بتوسط هیئت حکمیتی خواهد
بود که یک نفر از طرف وزارت فوائد عامه و یک نفر از طرف
صاحب امتیاز و دو نفر از اعضاء تمیز تشکیل شود

پیشنهاد آقای دکتر طاهری - پیشنهاد میکنم در ماده ۱۴

قسمت اخیر اینطور اصلاح شود در صورت عدم اصلاح تخلف
دوام در نقض مقررات دولت میتواند امتیاز مزبور را ملغی و در
صورت محکومیت صاحب امتیاز بر اثر لغو امتیاز صاحب امتیاز

حق اقامه هیچگونه دعوی برای اخذ خسارات و زیان
نخواهد داشت

پیشنهاد آقای عمادی

بنده پیشنهاد میبایم که ماده ۱۴ حذف شود

رئیس - ماده بازدم

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۱۵ - صاحب امتیاز مکلف است که دارای
دفتر محاسباتی مرئی باشد تا در موقع لزوم مفتشین وزارت
فوائد عامه بانها مراجعه نمایند

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - عرضی ندارم

رئیس - آقای فیروزآبادی

فیروزآبادی - بنده هم عرضی ندارم چیزی که هست
این است که يك اصلاح عبارتی است که بعضی از
مامورین دولت هر روز بخواهند میتوانند زحمت تولید
کنند و تفتیش کنند باین ملاحظه عقیده ام این است
که اینجا نوشته شود: (چهار ماه يك دفعه حق
تفتیش داشته باشند) که اسباب زحمت صاحب کارخانه
نباشد.

مخبر - پیشنهاد کنید بیاید بکمیسیون

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی نیست

ملك مدنی - کافی نیست

رئیس - آقای ملك مدنی

ملك مدنی - عرض کنم بنده معتقد نیستم که صاحب

امتیاز طرف تماس با مامورین وزارت فوائد عامه باشد
اساساً باز این ماده سبب میشود که اشخاصی که در
ولایات هستند حاضر نشوند برای اینکه بیایند يك امتیازی
بگیرند. دفاتر منظم و مرتب دفتر دار لازم دارد.

ولایات را در نظر بگیرند، الان صدی پنججاه
تجار ما در این مملکت دفتر منظم ندارند. اینجا شما
میگوئید دفتر منظم. این اسباب این میشود که مامور
وزارتخانه برود باو اعتراض کند و در نتیجه اعتراض

انحصاری چراغ برق آن حوزه را بدیگری واگذار نماید
که در آن صورت حق تقدم و اولویت با تساوی شرایط
یا صاحب امتیاز قبلی خواهد بود.

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - در اینجا بنده تصور میکنم يك چیزی
کسر است و اضافه نشده است که بعد از انقضای مدت
اثابیه صاحب امتیاز هم مال وزارت فوائد عامه باشد
زیرا پانزده سال فقط در اینجا مدت داده است بعد از
پانزده سال که این يك سرمایه آورده است دولت ذبح
میشود بدیگری واگذار کند و این هم نظر باینکه حق
نخواهد داشت روشنائی بدهد و موتور و اثابیه که از
اروپا میآورد در مدت پانزده سال این از میان میبرود
و خراب نمیشود کهنه نمیشود تازه بعد از پانزده سال
دایر خواهد شد آنوقت اینجا ذکر نکرده که بعد از پانزده
سال اگر دولت بدیگری خواست امتیاز بدهد و اونخواست
استفاده کند این اثابیه چه میشود.

رئیس - آقای رفیع

رفیع - عرض کنم که يك صاحب امتیازی
آمده امتیازی گرفته دفتری هم باز کرده بعد از
پانزده سال بدهد بدولت؟ بچه مناسبت مال خودش
است. در اینجا قید شده است بعد از این که
امتیاز تمام شد مقدم بر دیگری است و مدت را هم پانزده
سال کرده اند در این پانزده سال این کار میکند اگر خوب کار کرد
باز باو میدهند اگر نکرد شما هم اجازه بدهید يك کسی که
توانست چراغ بدهد و به تعهدش رفتار نکرد به
دیگری داده شود اما اثابیه و اسباب مال خودش
خواهد بود

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

احتشام زاده - کافی نیست

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - بنده خودم یکی از اشخاصی هستم که

يك زحمتی بان صاحب کار خانه وارد کند.
این است که بکسی این ماده را بنده زائد میدانم
و پیشنهاد حذف میکنم

رئیس - آقای حاج آقا رضا

حاج آقا رضا رفیع - آقا بایستی التفات بفرمایند در
ضمن اینکه ما میخواهیم قانون بگذرانیم بالاخره تربیت
اخلاقی هم به تجارمان بدهیم. يك مؤسسه، يك تجارتخانه
باید دفتر داشته باشد امتیاز میخواهیم بدهیم يك شخص
که يك کارخانه احداث کند آنوقت دفتر نداشته باشد
اگر يك تجاری در ولایات دفتر نداشته از نقطه نظر اینکه
بهم اعتماد داشتند از نقطه نظر راست گفتن ایرانی بوده
است (حالا هم البته راست میگویند) و لازم نبوده است
دفتر داشته باشد ولی این مسئله چراغ مسئله مهمی
است باینکه نفر دو نفر مثل آقای ثابت که طرف نیست
باتمام مردم طرف است صاحب کارخانه طرف است بهم
باید صحبت کند بالاخره بایستی دفتر داشته باشد به بیند
ازکی طلب دارد بکی مقروض است التفات بفرمائید که
اگر صاحب دفتر هم نباشد این قانون مجبورش کند که
دفتر داشته باشد

(گفته شد مذاکرات کافی است)

رئیس - مذاکرات کافی است؟

(گفتند کافی است)

رئیس - پیشنهاد آقای عمادی

(بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میبایم که ماده پانزدهم حذف شود

رئیس - ماده شانزدهم

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۱۶ - بعد از انقضای مدت صاحب امتیاز
میتواند آزادانه با تعهد رعایت مفاد ماده ۱۲ از
کارخانه و مؤسسات خود استفاده نماید و استفاده از این
حق در صورتی قابل امکان است که دولت نخواهد امتیاز

معتقدم کمتر صحبت شود ولی در این مورد يك نظریات دارم یعنی دولت بوسیله این ماده میخواهد بیک اشخاصی امتیاز بدهد در عین حال میخواهد يك حقوقی هم از آن سلب کند در این صورت بنده استدعا میکنم آقایان اجازه فرمایند نظریاتی که در این باب هست عرض کنم بعد مذاکرات کافی شود

مخبر - یکی از آقایان نمایندگان وقتی که صحبت میفرمودند طرفدار این امتیاز نبودند بعد از آنکه پانزده سال مدت معین شد حالا از فحوای بیاناتشان این طور معلوم میشود که پانزده سال را کم میدانند. بیانات شاهزاده عباس مبرزاً عیناً نظیر این است از اول طرح لایحه تا حالا ایشان مخالف بودند حالا که رسیده اند ماده ۱۶ طرفدار امتیازی هستند که مدت هم نداشته باشد و کمیسیون مخالف است با این نظر.

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است. پیشنهاد آقای نابت

(بشرح آن قرائت شد)

پیشنهاد حذف ماده ۱۶ را میبایم

رئیس - ماده هفتم

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۷ - اختلافات ناشیه از امتیاز چراغ برق بین دولت و صاحب امتیاز در غیر مواد ۷-۸-۱۲-۱۴ بطریق حکمیت قطع و فصل خواهد شد

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - بعد از مواد ۷ و ۸ و ۱۲ و ۱۴ اگر اختلافی باقیبماند دیگر چه مذاکراتی است بقیه تمام بر له صاحب امتیاز است هیچ نوع حکمیتی اینجا معلوم نشده و معلوم شد مخبر محترم هم مثل بنده چندان مطالعه نکرده اند اگر بنده مطالعه نکرده ام شما هم چندان مطالعه نکرده اید. در

نکرده که بالاخره چه میشود. بنده گمان میکنم هیچ حکمیتی بهتر از محاکم صالحه نیست مملکت عدلیه دارد و در آنجا بایستی این قضایا حل و نصفیه شود

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس - اکثریت است. پیشنهادها قرائت می شود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو

ماده ۱۷ را بنده این قسم پیشنهاد میکنم

ماده ۱۷ - در موقع وقوع اختلافاتی بین دولت و صاحب امتیاز بطریق حکمیت قطع و فصل خواهد شد پیشنهاد آقای عراقی

بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۱۷ بجای حکمیت نوشته شود محاکم صالحه

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم ماده ۱۷ این نوع اصلاح شود

کلیه اختلافات حاصله بین صاحب امتیاز و وزارت فوائد عامه بطریق حکمیت خاتمه خواهد یافت

پیشنهاد آقای فرنی

این بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۱۷ رقم ۱۴ حذف شود عبارت آخری ماده ۱۴ هم شامل حکمیت شود

پیشنهاد آقای دکتر طاهری

پیشنهاد میکنم در ماده ۱۷ نوشته شود در غیر مواد ۷ و ۸ و ۱۲

پیشنهاد آقای شریعت زاده

ماده ۱۷ - کلیه اختلاف ناشیه از امتیاز چراغ برق بین دولت و صاحب امتیاز به طریق حکمیت فصل خواهد شد

پیشنهاد آقای روحی

پیشنهاد میکنم که حکمیت در ماده ۱۷ موکول بمحاکم صالحه شود

رئیس - ماده هیجدهم

(بمضمون ذیل خواند شد)

ماده ۱۸ - وزارت فوائد عامه با جلب نظر وزارتین مالیه و داخله شرایط دیگری را که از نظر فنی و جلوگیری از مخاطرات با ملاحظه تسهیل اجرائی امتیاز چراغ برق لازم است در ضمن نظامنامه مخصوص تعیین و پس از تصویب هیئت دولت بموقع اجرا خواهد گذاشت

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - اینجا اشکال بزرگی تولید میشود بجهت کسی که امتیاز میخواهد چون تا يك امتیازی را بخواهند و بایست بوزارت فوائد عامه و بعد وزارت فوائد عامه جلب نظر وزارت مالیه و داخله و اینها را بکنند این خیلی اسباب اشکال میشود بنده عقیده ام این است که در ایامه همان نظر وزارت فوائد عامه که اسباب تسهیل کار باید باشد کفایت میکنند. این امر مهم سیاسی نیست چراغ برق است قوه برق اینقدرها مهم نیست که لازم باشد نظر وزارت فوائد عامه و مالیه و داخله را جلب کنیم. اینهم خودش سبب اشکال خواهد شد که هیچ نیابند امتیاز بگیرند

رئیس - آقای رفیع

رفیع - البته آقا تصدیق میفرمائید وقتی بلدیه يك کارهائی داشته باشد بالاخره ناچار است بوزارت داخله اطلاع دهد و وزارت داخله هم بوزارت فوائد عامه اطلاع می دهد که مثلاً برای فلان محل چراغ برق لازم است و فلانکار فلانطور باید بشود. اینها يك جزئیات است که بایستی برای نظامنامه گذاشت و موکول بآنجا کرد. مقصود دولت و مجلس تمام این است که بالاخره يك طوری بشود که مردم راحت شوند و دارای چراغ برق شوند مقصود ابداً اشکال تراشی نیست. و اگر این ترتیب را بد میدانید ممکن است پیشنهاد حذف بفرمائید بکمیسیون میروید البته نظریه شما رعایت میشود

رئیس -- آقای ملک مدنی

ملک مدنی -- عرضی ندارم

رئیس -- آقای بامداد

بامداد -- بنظر بنده اینماده از نقطه نظر اشکال تراشی شاه ماده این قانون است که اگر در تمام این مواد يك اشکالات زیادی فراهم شده باز صاحب امتیاز بدبخت مقاومت کند و بيك ترتیبی تحمل کند ولی با اینماده پدرش در بیاید و هر چه باقی مانده در ضمن نظامنامه تمام شود اینجا مینویسد با جلب نظر وزارت مالیه و داخله این نظامنامه تهیه خواهد شد. ممکن است در این نظامنامه يك چیزهاست قرار داده شود که رای صاحب امتیاز حقیقه سنگین باشد خلاصه این است که این نظامنامه اشکالات بکلی کامل میکند زیرا فرضاً صاحب امتیاز با تمام اوضاع و احوال این قانون امتیاز را قبول کرد ولی چطور زیر بار این ماده برود که يك شرایط مجهول و غیر معلومی را تعیین کرده؟! آقایان در نظر دارند که در ضمن لایحه متخصصین وزارت مالیه تقاضا کرده بودند که بعضی از نظامنامه ها با جلب نظر این متخصصین مالی بنویسند و آقایان مخالف بودند. مجلس همراهی نکرد و برگشت به کمیسیون. کمیسیون هم خوشبختانه همراهی نکرد و ما گفتیم عملیات نامشروع را اجازه نمیدهیم. زیرا ما میدانیم همه مردم گرفتار نظامنامه هستند مخصوصاً در سرتاسر وزارت مالیه گرفتاری های مردم بموجب مواد نظامنامه است این ماده هیچجده بعقیده بنده مسئله را خاتمه میدهد و تمام نواقص و اشکالات را این ماده تکمیل می کند خوب است آقایان تفضل بفرمایند و این ماده را حذف کنند

مخبر -- پیشنهاد کنید

رئیس -- آقای ارباب

ارباب کیخسرو -- مخالفم.

رئیس -- بفرمائید

ارباب کیخسرو -- عرض میشود در این قسمتی که این جا مذاکره شد تصور میکنم اگر چه این ماده در کمیسیون روی يك نظر پاکی نوشته شده ولی با وضعیت فعلی ادارات بعید نیست که يك اشکالاتی تولید کند بطوری که هیچکس نتواند جلو برود یا اگر کسی جلو جلورفت مواد نظامنامه طوری مشکل وسخت باشد که بکلی او را از پا در بیاورد. اینجا يك اجازه قانونی داد میشود که این سه وزارت خانه بنشینند و هر چه نوشتند طرف مقابل مجبور باشد قبول کند و مطیع آن نظامنامه باشد در صورتیکه در این جا يك مواد صریحی نوشته شده و تکلیف دولت و امتیاز گیرنده را معین کرده از این جهت بنده این ماده را بکلی زائد میدانم و پیشنهادی هم تقدیم کرده ام

جمعی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است

رئیس -- پیشنهاد ها قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو

پیشنهاد میکنم ماده ۱۸ حذف شود

پیشنهاد آقای کازرونی :

بنده پیشنهاد میکنم ماده ۱۸ حذف شود.

پیشنهاد آقای آیه آبه الله زاده خراسانی :

ماده هیچجده حذف شود.

پیشنهاد آقای فرشی :

این بنده پیشنهاد میکنم ماده ۱۸ حذف شود

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب .

پیشنهاد میکنم ماده ۱۸ این نوع اصلاح شود.

وزارت فوائد عامه میتواند برای مواد اجرائیه این

قانون با جلب نظر وزارت داخله و مالیه تهیه نظامنامه

نموده پس از تصویب هیئت دولت بموقع اجرا بگذارد

پیشنهاد آقای دکتر طاهری .

پیشنهاد میکنم ماده ۱۸ حذف شود .

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

پیشنهاد میکنم که در ماده ۱۸ نوشته شود

وزارت فوائد عامه شرایط سهل دیگری را الی آخر

پیشنهاد آقای امیر تیمور

بنده پیشنهاد میکنم ماده ۱۸ حذف شود

پیشنهاد آقای ضیاء

نظر باینکه با بودن ماده ۲۰ ماده ۱۸ زائد است

پیشنهاد میشود که ماده ۱۸ حذف شود

پیشنهاد آقای دهستان

بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۱۸ در سطر سوم بعد

از کلمه تعیین نوشته شود و تأمین نموده الخ

رئیس -- ماده ۱۹

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۱۹ -- اعطای امتیاز انحصاری چراغ برق باتباع

و شرکت های داخله موافق مفاد این قانون وقتی بعمل

آمده و جنبه قانون را دارا خواهد بود که اسم صاحب

امتیاز را دولت پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای ملی

رسانده باشد

رئیس -- آقای عباس میرزا

عباس میرزا -- عرضی ندارم

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- گمان میکنم چندان محتاج باین شرط نباشد

در اینماده نوشته شده

« اعطای امتیاز انحصاری چراغ برق باتباع و شرکت

های داخله موافق مفاد این قانون وقتی بعمل می آید

که اسم صاحب امتیاز را دولت پیشنهاد و بتصویب مجلس

شورای ملی رسانده باشد »

وقتی که شما حالا بموجب این لایحه اختیار کلی به

دولت میدهید وقانونش را میگذرانید بعد که میخواهند

امتیاز چراغ برق را بيك شخص معینی بدهند دیگر لزومی

ندارد که دوباره باز بیاورند بمجلس و از مجلس تصویبش را

بخواهند.

مخبر -- لازم است عرض کنم که این يك قانون کلی

است برای اعطای امتیازات چراغ برق. اگر نماینده

محترم بمدلول اصل ۲۴ قانون اساسی توجه بفرمایند ملاحظه

خواهند کرد که در آنجا تصریح دارد که هیچ امتیازی باتباع

داخله و خارجه داده نمیشود مگر اینکه قانونش را بتصویب

مجلس رسانند

رئیس -- آقای ملک مدنی

ملک مدنی -- عرضی ندارم

رئیس -- آقای شریعت زاده

شریعت زاده -- به نظر بنده يك تعارضی بین

این قانون یعنی بین ماده اول این قانون و این

ماده هست. در ماده اول تصریح شده است

که وزارت فوائد عامه مجاز است با رعایت مقررات این

قانون این امتیاز را اعطا کند، در این جا نوشته شده است

قانونی بودن این امتیاز منوط بتصویب بعدی مجلس است

بنده تصور میکنم بعد از آن که در قانون تصریح دارد

که باید باتباع داخله داده شود و انتقالش هم جزء و کلاً

باتباع خارجه ممنوع است و موجب الغای امتیاز خواهد

بود دیگر ضرورتی ندارد که باز نوشته شود بتصویب مجلس

برسد و جز تضییع وقت گمان نمیکم نتیجه دیگری داشته

باشد.

مخبر -- چون در اصل ۲۴ قانون اساسی نوشته شده

است که اعطای امتیازات اعم از داخله و خارجه باید

به تصویب مجلس شورای ملی باشد و در ماده اول هم که

آقای شریعت زاده تذکر دادند نوشته شده است : امتیاز

کار خانه چراغ برق را در تمام مملکت در تحت مواد

ذیل باتباع ایران بدهند و این ماده نوزده هم یکی از آن

مواد است که در ماده اول اشاره شد. پس این اعتراض

بنظر بنده وارد نیست و اشکالی ندارد.

رئیس -- ماده بیستم .

(باین مضمون خوانده شد)

ماده ۲۰ - وزارت فوائد عامه مأمور اجرای این قانون است .

رئیس - آقای عباسمیرزا

عباسمیرزا - عرضی ندارم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده مخالف نیستم

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - مخالفت بنده در این ماده از برای اینکه مأمور اجرائش کدام وزارت خانه باید باشد نیست بلکه بنده ناچارم بعنوان مذاکره در کلیات يك عراضی عرض کنم . بنده و يك عده از رفقای خودم طرفدار آزادی امتیازات در مملکت و آزادی تجارت هستیم و این قیود را هم مضر میدانیم و بهترین دلیل ما همین وضعیت کنونی چراغ برق طهران است قسمت جنوب و بازار شهر طهران را کسانی که ملاحظه کرده اند میدانند که چندان وضعیت خوبی ندارد .

بعضی از نمایندگان - صحیح است

یاسائی - اگر کسی فرضاً بخواهد با وضعیت کنونی برای بازار و قسمت جنوبی طهران چراغ برق بیاورد نمی تواند برای اینکه امتیاز چراغ برق را يك کسی گرفته مگر اینکه امید وار باشیم صاحب امتیاز خودش کارخانه اش را توسعه بدهد . بعلاوه ماده ۲۴ قانون اساسی میگوید اعطای امتیازات اعم از داخله و خارجه یعنی اعم از اینکه طرف داخله یا خارجه باشد باید به تصویب مجلس شورای ملی باشد . موضوع موضوع مصدق است مفهومی نیست . بطور کلی شما قانون وضع می کنید . بهر کس که تقاضای کند این امتیاز با این شرایط داده میشود و این از اصل ۲۴ قانون اساسی به عقیده بنده خارج است به علاوه اگر کسی تقاضای امتیاز کرد ولی با این مواد نخواست قبول کند بموجب يك مواد دیگری خواست امتیاز بگیرد یا در موقعی مصلحت این طور مقتضی

بود که بدون رعایت این مواد امتیاز بکسی داده شود آن وقت تکلیف چیست ؟ باید این قانون را نقض کرد ؟ به عقیده بنده این يك کار دو باره است و اصلاً ضرورت ندارد زیرا وقتی که مردم این قیود را مطالعه کردند و شرایط باین سختی را دیدند حاضر نمیشوند امتیاز بگیرند اما اگر این شرایط نباشد و کسی پیدا شد و خواست در يك شهری بموجب امتیاز کارخانه چراغ برق بیاورد خودش تقاضا میکند و مجلس هم تصویب می کند و الا قبلاً بدون اینکه کسی در نظر باشد قانون برای این کار گذراندن بنظر بنده موردی ندارد و از اینجهت بنده با اساس این قانون مخالفم

رئیس - آقای حاج آقا رضا

حاج آقا رضا رفیع - بنده با کمال ارادتیکه بنمایند محترم دارم خیلی متأسفم که با ایشان مخالفت کنم و عرض کنم که اولاً ماده بیست مطرح است و ایشان حقاً لازم بود در این ماده نظریات خودشان را بگویند در صورتیکه وارد در کلیات شدند و بعنوان مخالفت در اساس لایحه و کلیات شرحی فرمودند . صحبت سر این حرفها که فرمودند نبود . شما میتوانستید بگوئید که من مثلاً مقتضی نمیدانم وزارت فوائد عامه مجری این قانون باشد و فلان وزارتخانه دیگر باید باشد فقط در این موضوع میتوانستید حرف زنید ولی شما مطلب را تغییر دادید و کشیدید بجنوب شهر و چند نفر از آقایان هم که اخیراً به جنوب شهر رفته اند گفتند صحیح است در صورتیکه این طور نبود و جنوب شهر هم اخیراً چراغ روشن شده کوجه هایش درست شده و وضعیتش خوب است . زیرا بالاخره بلدیة ناظر است و کاملاً مراقبت دارد که به تمام شهر بطور تساوی روشنائی و چراغ داده شود و بلدیة در تمام شهر نسبت باین گونه امور نظارت دارد ، جنوب و شمال برایش فرق نمیکند و همه جا را بطور واحد در نظر میگیرند بنده و بعضی از آقایان مثل آقای فیروز آبادی که اخیراً بسمت جنوب رفته ایم میدانیم که وضعیت آنجا هم بد

نیست و چراغ دارد . بنده بطور خلاصه باز عرض خودم را تجدید کرده و از مقام محترم ریاست تقاضا میکنم که قدری مراعات نظامنامه را در جلوگیری از آقایانی که بر خلاف مواد مذاکره میفرمایند بفرمایند . کلیات را در وقتی که مطرح است باید مخالفت بفرمائید نه در مواد و باز عرض میکنم که عقیده ماها این است که تا بحال چون امتیازی نداده ایم از این جهت شهرها خاموش است ، باید امتیاز داد تا شهرها روشن شوند . حالا فرضاً اگر يك وقتی مجلس صلاح دانست که در یکی از شهرها بدون مقررات این مواد يك امتیازی بزند یا عمرو بدهد البته آزاد است و حق خواهد داشت و میتواند بدهد این يك چیز مشکلی نیست و بدست خود ما است .

رئیس - (خطاب به آقای رفیع) اگر خیلی متوجه

نظامنامه بشوم برای خودتان بیشتر ضرر دارد

(خنده نمایندگان)

رفیع - تشکر میکنم

رئیس - مواد الحاقیه قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده الحاقیه آقای ارباب کیخسرو

ماده الحاقیه ذیلرا بلاوجه امتیازات چراغ برق پیشنهاد میکنم .

ماده الحاقیه - این قانون از تاریخ تصویب ناده سال بر اعتبار خود باقی خواهد بود .

پیشنهاد آقای دکتر طاهری

در ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد مینامم

ماده اول - بلدیة ها می توانند نسبت باحتیاج خودشان

در تمام مدت امتیاز با صاحب امتیاز شرکت نمایند

ماده دوم - صاحب امتیاز مکلف است وسائل استفاده

از قوه برق را برای معالجات و صنایع در روزم فراهم

نماید . دکتر طاهری

ایضاً پیشنهاد آقای دکتر طاهری

پیشنهاد میکنم ماده الحاقیه ذیل علاوه شود امتیازات سابقه چراغ برق مشمول مواد این قانون خواهد بود

ماده الحاقیه آقای محمد ولی میرزا

اشخاصیکه امتیازاتی از قدیم دارند هر آینه موجبات عمل رباطوریکه از حیث روشنائی محلات و نقاط شهری با قوه مکفی بهره مند شوند فراهم نیاورند از تاریخ تصویب این قانون الی یکسال امتیاز ملغی و برطبق مقررات قانونی عمل باید بشود

رئیس - رای گرفته میشود به شور دوم . آقایانی

که شور نانی را تصویب میکنند قیام فرمایند

(جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

جمعی از نمایندگان - تنفس

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از

نیمساعت مجدداً تشکیل شد)

وزیر مالیه - دو فقره لایحه است راجع به تجدید استخدام مستخدمین بلژیکی بجای رئیس کل که میرود و يك عده دیگر . يك لایحه دیگری است راجع بحسابه صدی سه مخارج وصول عوائد انحصار قند و شکر برای اینکه باشکال قانونی بر نخوریم و آن صدی سه که مخصوص این کار است بدون اشکال بمصرف برسد این ماده باین ترتیبی که پیشنهاد شده باید تصویب شود چند فقره لوایح کوچک دیگری است راجع به تصویب بعضی حقوقات مستخدمین که مشمول تقاعد نبودند ولی برایشان اتفاقاتی افتاده و از رتبه استخدامی خارج هستند و يك فقره هم راجع به صدرالافاضل است که رو بهمرفته چند فقره است و تقدیم میکنم حضور آقایان برای اینکه زودتر تکلیفش را معین بفرمایند يك فقره لایحه است راجع باراضی مستخدمین جدید که سابقاً بطوری که خاطر آقایان مستحضر است گاهیگاهی اسباب اختلاف واقع میشد و حالا باید تکلیفش معلوم شود راجع است باراضی که

در سواحل دریاها ایجاد میشود بترتیب قانونی لایحه
برایش تنظیم شده تقدیم میشود که بعرض آقایان
برسد.

وزیر داخله - لایحه است برای اعتبار مخارج انتخابات
دوره هفتم تقدیم میشود

بعضی از نمایندگان - مرحبا

(پیشنهادی از طرف آقای دکتر طاهری بشرح ذیل
خوانده شد)

پیشنهاد می‌نمایم پس از ختم شور اول لایحه چراغ برق
خبر کمیسیون فواید عامه راجع بچاه آرتیزین در درجه اول
جزء دستور شود

رئیس - بکنفر دیگر از آقایان هم عین همین پیشنهاد
را کرده اند

وزیر مالیه - آقای وزیر پست و تلگراف بنا بود
خدمت آقایان تذکر بدهند يك لایحه از کمیسیون
بودجه است مربوط باضافات ۳۰۵ که برای سیم کشی
و غیره تصویب شده بواسطه انقضای مدت آن وجهش
پرداخته نشده مجدداً تقاضای اجازه پرداخت وجه مصوبه
را نموده اند، کمیسیون بودجه هم موافقت کرده و خبرش
را تقدیم مجلس کرده و چون مدتی است کار سیم کشی
و بعضی کارهای لازم وزارت پست و تلگراف معوق
مانده و چون خود آقای وزیر پست و تلگراف این جا
تشریف ندارند و مطلب هم مهم است استدعا دارم اگر
ممکن است آقایان آن لایحه را مقدم بدارند تا زود تر
تمام شود،

رئیس - آقای طاهری

دکتر طاهری - خبری که میفرمایند هنوز طبع و
توزیع نشده است

رئیس - پس مینماید برای روز پنجشنبه پیشنهاد
آقای احتشام زاده

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون بودجه راجع به شهریه
ورثه مرحوم مجد الملک مطرح شود،

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - بنده چون از پیشنهاد آقایان رفقا
مطلع نبودم حالا موافقت میکنم که خبر راجع به چاه
آرتیزین مطرح شود

رئیس - لایحه امتیاز چاه آرتیزین مطرح است،

آقای امیر حسین خان

امیر حسینخان - موافقم،

رئیس - مذاکرات راجع بکلیات است آقای بامداد
بامداد - موافقم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - البته بنده با کلیات این لایحه اصولاً
مخالف نیستم و معتقدم که باید جزو دستور شود لکن
این وقت موقع لازم دارد مکرر هم عرض کرده ام و
چون ماده واحده راجع به قاچاق چیها محل لزوم و
مورد احتیاج فوری است از این جهت معتقدم مقدم بر
این خبر باشد

جمعی از نمایندگان - جزو دستور شد نمی شود
تغییر داد

رئیس - آقای امیر حسینخان

امیر حسینخان - آقای کازرونی مخالفتی در اصل لایحه
نکردند تا بنده جواب عرض کنم و گمان میکنم متوجه
نبودند که این لایحه جزو دستور بود اگر در کلیات
اظهاراتی دارند بفرمایند تا بنده جواب عرض کنم

رئیس - مخالفتی ندارد. رای گرفته میشود بشور در

مواد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(جمع کثیری قیام کردند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده اول - مجلس شورای ملی بدوالت اجازه میدهد
که امتیاز انحصاری حق تفتیش و انتخاب محل حفراجهای
آرتیزین را از تاریخ تصویب این امتیاز تا انقضای مدت
چهار سال در تمام خاک یزد به آقا محمد رشتی تبعه
مسلم ایران ساکن یزد و در مواد آتیه بنام صاحب امتیاز
مذکور میشود و اگذار نماید.

وزیر مالیه - يك لایحه فوری بود اگر اجازه فرمائید
ممکن است تقدیم کنم. لایحه است راجع به کسراعتبار
حقوق منتظرین خدمت در اعتبار ۱۳۰۴ حقوق منتظرین
خدمت خیلی کم پیش بینی شده ولی چون روی اصل
۳۰۴ تا حالا بموجب يك دوازدهم عمل میشده باین
ملاحظه حقوق منتظرین خدمت برای یکسال که پیش بینی
شده بود در همان ده ماه اول تمام شده و برای دو ماه
آخر چیزی باقی نیست و باید از محلی جبران شود باین
ملاحظه ماده تقدیم میشود که به کمیسیون برود و بهمان
میزانی که در ۳۰۶ در نظر گرفته شده همان میزان ما
به التفاوت را بطور ماده واحده تقدیم میکنیم و استدعای
تصویب آن را داریم برای اینکه منتظرین خدمت این
دو ماهه بن حقوق نمایند

رئیس - پیشنهاد ختم جلسه شده است. آقای

عمادی پیشنهاد ختم جلسه را کرده اند

حاج آقا رضا رفیع - بنده مخالفم

رئیس - آقای عمادی

عمادی - چون سابقه نداشتم که وقت پیدا میکنیم این
لایحه چاه آرتیزین مطرح شود لذا لایحه را مطالعه
نکرده ام و خودمان را در مطالعه آن حاضر نکرده ام
در اصل مسئله که در جلسه بعد مطرح شود کاملاً موافقم
ولی چون الان نیمساعت تقریباً از ظهر گذشته از این
جهت پیشنهاد کرده ام که جلسه ختم شود و آقایان مطالعات
کامل خودشان را بفرمایند و برای روز دیگر مطرح
شود.

رئیس - آقای حاج آقا رضا

حاج آقا رضا رفیع - خاطر آقا مسبوق است که این
پیشنهاد که لایحه چاه آرتیزین مطرح شود از طرف جمعی
از آقایان شده و الان هم يك ربع بیشتر از ظهر نرفته در
صورتیکه حسب معمول روزهای دیگر یکساعت از ظهر
گذشته جلسه ختم میشد پس خوب است آقای عمادی
موافقت بفرمایند که ماده اول این لایحه بگذرد و مذاکرات
لازمه در ماده اول بشود آن وقت نسبت بسایر مواد
بنده حرفی ندارم که بماند برای بعد و جلسه ختم شود.
ولی همانطور که عرض کردم خوب است مقام محترم
ریاست مراعات نظامنامه را حتی نسبت به خود بنده
هم بفرمایند که زودتر این ماده اول بگذرد و بعد جلسه
ختم شود

عمادی - بسیار خوب قبول میکنم

رئیس - در نظامنامه همچو چیزی نیست که به بنده
اجازه بدهد آقایان و کلاء را از حرف زدن مانع شوم
فقط راجع به پیشنهادها يك ماده هست آهم در پیشنهادهای
شور دوم. در شور اول بنده نمی توانم آقایان را
از مذاکره منع کنم.

آقا سید یعقوب - مقصود این است از موضوع خارج
نشوند.

رئیس - (خطاب به آقای عمادی) پس می گیرید یا
رای بگیری

عمادی - بنده مسترد کردم

رئیس - ماده اول قرائت میشود:

(بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - در این ماده اول نوشته امتیاز را در

تمام خاک یزد بصاحب امتیاز میدهند. در ماده شش ذکری از مالکین خصوصی کرده ولی درست تکلیف معلوم نیست بچه دلیل در ماده اول کلیه خاک یزد که قطعاً مقدار زیادی مالکین خصوصی دارد در اختیار تفتیش صاحب امتیاز گذارده و باو حق داده که در تمام اراضی تفتیش کند؟ البته باید قبلاً رضایت خاطر طرف بعمل آید، بعد این امتیاز و این حق بصاحب امتیاز داده شود در اینجا حق حفر چاههای آرتیزن باید منحصر بجاهائی باشد که مالکین خصوصی ندارد و در واقع کوراست و الا نمی توانیم ملک اشخاص را باختیار صاحب امتیاز بگذاریم، البته او باید در جاهائی که آب ندارد احداث آب و چاه کند و الا فردا ممکن است برود در ملک مردم در وسط ملک يك کسی که صاحب و مالک خصوصی دارد چاه آرتیزن احداث کند در صورتیکه شاید آب هم دارد و این اسباب زحمت مردم و مالکین خصوصی است ما باید در ماده شش اختلاف بین مالک و صاحب امتیاز را در حفر چاه آرتیزن بوسائل مرضی الطرفین رفع کنیم باید دانست حفر چاه آرتیزن مثل نطف نیست این مال جاهائی است که اصلاً آب ندارد و آب نباشد پس باید ذکر چاه آرتیزن را برای نقاطی کرد که آب ندارد.

افشار مخبر - بنده حقیقتاً هر قدر فکر کردم يك منطق صحیحی برای بیانات نماینده محترم پیدا نکردم بالاخره میفرمایند در نقاطی که کور است باید آب احداث کرد باید دانست این امتیازی که بیک نفر میدهند برای چیست؟ اولاً اگر در کور احداث آب بکنند چه مصرفی دارد؟ ثانیاً این امتیاز برای مدت چهار سال است و از نقطه نظر تفتیش سطح الارضی باید تفتیش شود بعد از آنکه تفتیش شد البته در آن نقاطی که معلوم شد استعدادی دارد صاحب امتیاز شروع به عملیات خواهد کرد و البته يك قسمت هائی است که بالاخره باید با مدت معینی امتیاز داده شود اما قسمت حقوق مالکین را که فرمودند

وارد نبود زیرا در هر امتیازی بالاخره ممکن است در يك قسمت بحقوق مالکین برخورد. اگر بنا شود مثلاً امتیاز نطف را هم بدهند آقا ممکن است همین اعتراض را هم بفرمایند و همچنین چراغ برق و سایر امتیازات و قسمت ها بالاخره هر قسمتی که شما مخالف باشید همینطور پس این يك دلیل اساسی نیست و این امتیاز با سایر امتیازات تفاوتی ندارد

جمعی از نمایندگان مذاکرات کافی است

رئیس - مذاکرات کافی است

(بعضی گفتند بلی کافی است)

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود

(بترتیب ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای دکتر طاهری

در ماده اول پیشنهاد میباید ۴ سال تبدیل به پنج سال شود

پیشنهاد آقای محمدولی میرزا:

اصلاح تجارتنی در ماده اول:

مجلس شورای ملی بدوات اجازه میدهد که حق تفتیش و انتخاب محل حفر چاههای آرتیزن را بطور انحصار به آقا محمد رشتی الح

رئیس - ماده دوم قرائت میشود

(باین کیفیت خوانده شد)

ماده ۲ - صاحب امتیاز مکلف است بوسیله استخدام متخصصین لایق و بکار بردن اصول علمی و حاضر نمودن ماشین آلات و ادوات کافی و وسائل کامل حصول نتیجه را فراهم نماید

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده عقیده ام این است که این ماده دو با بودن ماده ۳ زائد است. قدری دقت بفرمائید. این جا میگوید صاحب امتیاز مکلف است بوسیله استخدام متخصصین قابل و بکار بردن ماشین و حاضر نمودن ماشین

آلات و ادوات کافی و وسائل کامل حصول نتیجه را فراهم نماید) این را داشته باشید. در ماده سوم می نویسد صاحب امتیاز متعهد است منتهی در ظرف دو سال اول مدت امتیاز تفتیشات لازم را توسط متخصصین فنی بعمل آورده در صورتیکه این قید را در ماده سوم آورده و در ماده دو هم هست پس این قید در دو جا چه لزوم دارد؟ بعقیده بنده محتاج نیست و تکرار مطلب است هر دو ماده کله متخصص فنی دارد و این هم بدیهی است که بوسیله اسطرلاب تعیین نخواهند کرد در کمسیون هم بنده این اظهار را کردم ولی دوچار جنجال شدم و عرایض مورد توجه نشد این است که حالا تجدید و اظهار مخالفت می کنم.

مخبر - آقای نماینده محترم که عضو کمسیون هستند در کمسیون چنین اعتراضی نکردند. ثانیاً ماده ۲ با ماده سه فرق دارد. ماده دو برای این است که صاحب امتیاز مکلف باشد در استخدام اشخاص متخصص و در ماده ۳ او را مکلف کرده اند که بوسائل علمی این کار را بکنند بعلاوه معین کرده اند که در ظرف سه سال صاحب امتیاز يك کارهائی بکند پس این دو ماده از يك جهت مربوط هم است و هم از يك جهت با هم فرق دارند و اگر بطوریکه سرکار عقیده دارید ماده دوم نباشد و حذف شود آنوقت ممکن است شروع بکنند چاههای معمولی بکنند اسم چاه آرتیزن

در صورتیکه نظر بچاه آرتیزن است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر طاهری

(باین مضمون خوانده شد)

پیشنهاد میباید ماده دوم حذف شود

بعضی از نمایندگان - ختم جلسه

رئیس - پیشنهاد ختم جلسه شده است (نمایندگان

صحیح است) این لوابجی که از طرف آقای وزیر مالیه تقدیم شده آن قسمتی که مربوط بمستمریات است معلوم است به کمسیون بودجه ارجاع میشود ولی آن قسمتی که مربوط باراضی است معلوم نیست بکدام کمسیون باید ارجاع شود

بعضی از نمایندگان - به کمسیون مالیه

رئیس - برای شرفیابی حضور اعلیحضرت باید هیئتی

یاقرعه معین شوند

جمعی از نمایندگان - صحیح است

(در این موقع اقتراح بعمل آمده آقایان ذیل معین شدند)

حسنعلی خان فرمند - معظمی - ثقة الاسلامی - حشمتی - میرزا احمد خان بدر - شیخ الاسلام ملازری

دکتر سنک - نوبخت - بهار

(مجلس نیمساعت از ظهر گذشته ختم شد)

تصمیم

راجع به کمک خرج مدرسه صنعتی شبانه روزی ایتام کرمان

مصوب ۱۷ بهمنماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده واحده - وزارت معارف مکلف است از اول ۱۳۰۷ سالیانه یکهزار و دویست تومان برای کمک خرج

مدرسه صنعتی شبانه روزی ایتام کرمان در بودجه خود پیش بینی نماید

تصمیم فوق در جلسه هفدهم بهمنماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا